

Engeszteljen az ország Jézus Szívével

Talán semmiről sem hallunk napjainkban előadásokban, lelkigyakorlatokon, szentbeszédekben és semmiről sem olvasunk hitbuzgalmi folyóiratokban annyit, mint az engesztelésről. És voltak már olyanok is, akik megsokalták az engesztelésre való állandó és sürgető felhívást. De ha lehet mondani, hogy valamiből sohasem lehet túlsok, akkor ezt az engesztelésről mondhatjuk. Hiszen, amióta a bűn a világra jött, azóta az engesztelés tűzének nem szabad többé kialudnia. És ha meggondoljuk, hogy egyetlen súlyos bűn is mekkora önmagában, s mekkora büntetést érdemel meg; ha megfontoljuk, hogy egyetlen súlyos bűnért az egész emberi nem sem tehetett eleget az igazságosság teljes mértéke szerint, akkor nem egy bűn, hanem a világnak, a saját magunknak számtalan bűne sohasem feledtetheti el velünk az engesztelés szükségességét és sohase mondhatjuk, hogy elég volt az engesztelésből. A bűn büntetést érdemel, és *ha az engesztelés által saját magunkon nem büntetjük meg a bűnt, akkor Isten bünteti meg azt rajtunk*. Épp ebből a szempontból is mondhatjuk, hogy az események nem adtak igazat azoknak, akik úgy vélekedtek, hogy már sok is az engesztelésből. Itt az utolsó óra: vagy engesztelnünk vagy bűnhőd-nünk kell bűneinkért.

Az engesztelő hullámnak, ha így nevezhetjük, megindítója maga a Szentatya, mégpedig a jelenleg uralkodó és annak dicsőséges elődje, XI. Pius pápa 1928-ban kiadta nagy körlevelét a Jézus Szíve-tiszteletről s ebben épp az engesztelést jelöli meg, mint ennek a tiszteletnek legsajátosabb gyakorlatát. Ebben a körlevélben egészen részletesen kitér az engesztelés tárgyára, gyakorlatára és indítóokára s külön engesztelő imádságot ír elő Jézus Szíve ünnepére. Ezt az imádságot, mely épp a modern kor vétkeire tér ki részletesen, azóta állandóan imádkozzuk. Nem kevésbé hatásosan szólít fel minket utóda XII. Pius pápa az engesztelésre. Teszi ezt a világ felajánlásával a Bold. Szűz szeplőtelen Szívének és a fatimai eseményekkel kapcsolatban. De mindkét pápa nem valami elvont elméleti okból ír épp napjainkban az engesztelés szükséges voltáról, hanem mint a kor sajátos követelményét tünteti fel az engesztelés különös szükségességét.

Ezen a háttéren újabb okot szolgáltat az en-

gesztelésre a mult világháború kitörése óta az a helyzet, melyben számos ország katolikusait, magát a Szentszéket látjuk; a szeretet és igazságosság ellen elkövetett sok hajmeresztő vétek és kegyetlenség, mely már-már elfelejteti velünk, hogy keresztények vagyunk. Gondoljunk csak védtelen emberek legyilkolására, gondoljunk a tömegsírokra, melyekbe ártatlanokat eltemettek; gondoljunk az elpusztított templomokra, kórházakra, a lebombázott gyermekekre, betegek, védtelen lakosokra, mikor nem katonai célokat, hanem magát az ártatlan lakosokat érték a repülő támadásai. Soha az emberi jogok ellen úgy nem vétettek, mint napjainkban.

Ha hozzávesszük, hogy mindez minket is oly közelről érintett és ezt szembeállítjuk országunk bűneivel: a sok elhangzott káromkodással és isten-nyalázással, a házasság ellen elkövetett számtalan bűnnel, a válásokkal és újránősülésekkel a legmagasabb körökben is, a sok házasságtöréssel és a gyermek ellen elkövetett megszámlálhatatlan gonosztettel, a rossz példával, melyet nem egyszer vezetőemberek adtak az erkölcstelen életmódban és párbajozásban, az emberietlen kegyetlenkedéssel, mellyel sokszor ártatlan gyermekeket, terhes anyákat, védtelen öregeket is halálba vittek, családokat egymástól elszakítottak: akkor jobban, mint valaha időszerűnek és szükségesnek kell látnunk az engesztelést. Erre hathatósan felszólít minket maga az égből elhangzott szózat is Fatimában, melyet komolyságában nem mernek már kétségbe vonni, akik az ottani eseményekkel elfogulatlan lélekkel foglalkoztak. Nekünk magyaroknak pedig ösztönzésül szolgál még különösen annak a magyar királyleánynak szenttéavatása is, aki egészen hasonló történeti constellatio-ban, mint amilyenben mi most élünk, a nemzet, az ország áldozata lett. Felszólít minket azoknak az újabb szentéletű magyaroknak példája, akiknek szenttéavatását már hivatalosan tárgyalják, az engesztelő szellemű Bogner Mária Margit, a szenvedésben hősie Kaszap István és újabban Batthyány-Strattmann László, a családi élet és felebaráti szeretet tündöklő mintaképe, Bódi Magda, a fűzfői munkásleány és Apor Vilmos győri püspök mint a tisztaság erényének hősei és áldozatai.

De hogyan engeszteljünk?

Az engesztelésnek első és legjobb módja: szüntessük meg az okokat, melyek Isten haragját ránk lehívják. Vonjuk vissza akaratumkat a bűntől. Hiába imádkozunk, hiába végzünk bármilyen engesztelő cselekedeteket, hiába vezetünk körmene- teket, ha szívünket vissza nem vonjuk a bűntől. Szűnjék meg tehát minden káromló, Isten és a szenteket gyalázó szó minden magyar ember ajkán. Legyen tudatában mindenki, hogy minden károm- kodó szóért a nemzet előtt felelős. Legyen ismét szent a családi élet, legyen tiszta az ifjúságunk. Szűnjenek meg a válások és a vétkek a gyermek ellen. Legyen szent a vásár- és ünnepnap. Ne szent- ségtelenítsük meg az Úr napját szolgálai munkával. Legyenek teli a templomok és szüneteljen a munka a gyárakban és a mezőn. Ez a visszatérés Istenhez és e nélkül nincs és nem is lehet szó engesztelés- ről.

Allítsuk szembe a hitetlenséggel eleven hitün- ket és a hitből fakadó igazán keresztény életünket. Az istenkáromlásokkal szembe mélységes imáda- sunkat. A gyűlölettel szembe szeretetünket. A tisztátalansággal szembe tiszta életünket. Ajánljunk fel minden szenvedést, nélkülözést, kellemetlensé- get az engesztelés szellemében. De még a legkö- zönségesebb dolgokat is: étkezést, pihenést, üdü- lést is engesztelő szándékkal végezhetjük, ha a jó- szándék és mértékletesség által úgy végezzük ezeket a dolgokat, amint az Istennek tetsző s ezzel eleget teszünk azokért, akik mindezt Istennek nemtetsző módon végzik. Így egész napunk, egész életünk,

még alvásunk és pihenésünk, sőt szórakozásunk is engesztelő jelleggel fog bírni.

De rendkívüli idők, rendkívüli veszélyek, rend- kívül bűnök rendkívüli engesztelést is követel- nek. Még mindig nem ragadta meg az engesztelés szent tüze népünk s főleg értelmiségünk zömét. Még mindig alszunk bizonyos álbiztonság téves tudatában vagy valami akaratküli fatalizmussal adjuk meg magunkat a sorsunknak vagy csak ter- mézetes eszközöktől várunk menekülést a bajok- tól. Istenhez kevesen fordulnak s életük megjaví- tására s hősi engesztelésre még kevesebben gon- dolnak.

Fogadjuk meg tehát tehetségünk szerint Jézus Szíve ünnepének nyilvános és kötelező megtartá- sát, ha hazánk a jelen bajokból szerencsésen meg- menekül. Hiszen felajánlottuk országunkat Jézus Szívének az első világháború kitörésekor s meg- újítottuk felajánlásunkat az eucharisztikus világ- kongresszus utolsó napján. Most volt annak tíz- éves fordulója. Legyen ez a fogadott ünnep fel- ajánlásunk betetőzője és koronája!

Megindult a mozgalom az engesztelő Szűz Mária, a Világ Királynője-szentély felépítésére is. Hirdesse ez egykor hálánkat a Szent Szűz, a Ma- gyarok Nagyasszonya iránt, hogy a mélységből ki- ragadta s ismét naggyá, boldoggá tette országát!

Legyünk meggyőződve, hogy csak a nagylelkű engesztelés ad erőt a harchoz és kitartáshoz, csak ez biztosítja hazánk fennmaradását egy további ezer évre.

P. Csávossy Elemér S. J.

AZ ENGESZTELÉS TEOLÓGIÁJA

II.

A nagy változás.

Az előző közleményben megismerkedtünk, kedves engesztelő Testvérek, az emberiség életének azzal a boldog korszakával, amely az első bűn elkövetését előzte meg. Láttuk, hogy öszsüleink vallásos életében nem található az engesztelésnek nyoma mindaddig, amíg Isten tiltó parancsát a Kísértő szavára meg nem szegték. Engedetlenségük forrása lett az emberiség egyetlen és igazi tragédiájának: a bűnnek!

A bűn elkövetése súlyos következményeket vont maga után s mélyreható változásokat idézett elő az ember vallási életében, amely — tudjuk — nem más, mint Isten és az ember egymáshoz való viszonyának tökéletes összhangja. A bűn elkövetésével ez az összhang teljesen eltűnt. **A bűnös ember nincs már többé a szeretet kapcsolatában Istenével,** ellenkezőleg láza- dásával Isten ellenségévé vált. Isten kedves gyerme- kéből a harag fia lett.

A bűn állapotában az ember már nem csak az Istent imádja. Szíve már nem csak az Isten felé, ha- nem inkább a teremtmények felé hajlik. A bűn a tö- kéletlen és alacsony dolgokhoz köti az istengyermeki életre meghívott ember szívét. **Ezért minden bűnben van valami a bálványimádásból.** A bűn a teremtmé- nyeket úgy tekinti, mint az ember legnagyobb javát, Istennel azonosítja az Ő kezének alkotásait.

A bűn elkövetése előtt a vallási életben Isten szeretete uralkodott. Most, a bűn után, az Isten gyű- lölete törekszik uralomra jutni az ember lelkében. A bűn Isten gyűlölete és a teremtmény rendetlen sze- retete. Ezzel súlyossága is nő, mert **Isten a legna- gyobb viszontszeretetet várja tőlünk mindazokért a javakért, melyekkel oly gazdagon megajándékozott bennünket.**

Végül az ember a bűn állapotában nem enged- meskedik többé az Istennek. Köti őt ugyan változat-